

نوشتۀ : تاج زمان دانش

قیمووت کیفری (تبعید) در فرانسه

TUTELLE PENALE

بانیان مکتب تحقیقی معتقد بودند که بزهکاران بعاتد رابه آسانی نمی توان اصلاح و تربیت نموده برای زندگی عادی اجتماعی آماده کرد آنان بعلت تکرار جرم حالت خطرناک داشته مخل نظم و آرامش و امنیت در اجتماع هستند بایستی با اجرای روشهای خاصی برای مدت نامعین از اجتماع طرد شوند .

به پیروی از عقاید فوقالذکر در ۲۷ مه ۱۸۸۵ در فرانسه برای اولین بار قانون تبعید بزهکاران بعاتد تدوین گردید که بعداً مورد اقتباس کشورهای مختلف از جمله انگلستان^۱ و ایتالیا^۲ و بلژیک^۳ و دانمارک^۴ و لهستان^۵ و سویس^۶ و آلمان^۷ و نروژ^۸ و غیره قرار گرفت .

۱- قانون Preventive Denteniton Act انگلستان مصوب ۱۹۰۸

۲- ماده ۱۰۳ قانون جزای ایتالیا مصوب ۱۹۳۰

۳- قانون دفاع اجتماعی بلژیک مصوب اول آوریل ۱۹۳۰ که در ۱۹۶۴ اصلاح

گردید .

۴- ماده ۶۵ قانون جزای دانمارک مصوب ۱۹۳۰

۵- ماده ۸۴ قانون جزای لهستان مصوب ۱۹۳۲

۶- ماده ۴۲ قانون جزای سویس مصوب ۱۹۳۷ که در ۱۸ مارس ۱۹۷۱ اصلاح گردید

۷- ماده ۴۲ قانون جزای آلمان

۸- ماده ۳۹ قانون جزای نروژ ۱۱ مه ۱۹۵۱

در فرانسه تبعید بزهکاران بعبادت مجازات تکمیلی اجباری ومدت آن ابدی بود که در موارد ذیل اجرا می گردید :

۱- دوبار محکومیت جنائی بحبس با اعمال شاقه .
۲- سه بار محکومیت یکی جنائی و دوم محکومیت بیش از ۳ ماه حبس بعلت ارتکاب جرائم: دزدی- کلاهبرداری - خیانت درامانت- جعل - نگاهداری اموال مسروقه- ولگردی و گدائی و قوادی - جرائم برضد اشخاص اعمال منافی عفت .

۳- چهار محکومیت جنبه به بیش از ۳ ماه حبس بعلت ارتکاب جرائم فوق الذکر .

۴- هفت محکومیت به حبس بعلت ارتکاب جرائم فوق الذکر
محکومان سیاسی بعلت شدت مجازات و جهات دیگر از تبعید معاف بودند بعداً طبق قانون ۱۸ دسامبر ۱۸۹۳ و قانون ۲۸ ژوئیه ۱۸۹۴ کسانی که محل نظم و آرامش عمومی بودند و یا بر علیه امنیت کشور فرانسه توطئه می نمودند در صورت دو مرتبه محکومیت به بیش از ۳ ماه حبس از خاک فرانسه تبعید می شدند محل تبعید مستعمرات فرانسه مخصوصاً سنگال و لائوس و کنگو و کالدونی جدید بود .

تبعید شدگان را در مستعمرات بطور دسته جمعی برای اشتغال بکار به کارفرمایان می سپردند یا بمنظور ترویج کشاورزی در مستعمرات با واگذاری زمین آنان را به کشت و زرع تشویق می کردند سیاستمداران کیفری معتقد بودند که بزهکاران با تصاحب زمین بمستعمرات علاقه مند شده از تکرار جرم و فرار خودداری می نمایند . تبعید شدگان در مستعمرات بعلت بدی آب و هوا وامتناع کارفرمایان از ارجاع کاربآنان وضع اسف آوری داشتند و اکثر تبعید شدگان در زندانها باوضع تأثر آوری نگاهداری می شدند و در نتیجه سستی عقاید سیاستمداران کیفری و مضر بودن امر قانون بتدریج آشکار شده .

طبق قانون ۱۹ ژوئیه ۱۹۰۷ زنان و پیرانی که بیش از ۶۰ سال تمام داشتند از تبعید معاف شدند و در صورت تکرار جرم قانون منع از اقامت در باره آنان اجرا می شد برای اطفال کمتر از ۲۱ سال نیز روش تربیتی درپیش گرفته شد^۲

تغییرات در اصل قانون نبوده تبعید بزهکاران بعبادت با اعتراض و مخالفت ساکنان مستعمرات مواجه گردید دولت فرانسه باتدوین قانون ۱۷ ژوئن ۱۹۳۸ تبعید شدگان را فقط به گینه اعزام داشت .

با بروز جنگ دوم جهانی اعزام تبعید شدگان به مستعمرات با مشکلات

1- Pinatel. J: Traite Élémentaire De science Penitentiaire Et De Defense sociale. Paris 1950 - P. 496

2- Larguier. J: Criminologie Et Science Penitentiaire . Paris 1968 P. 70

بیشتر مواجه گردید در ۶ ژوئیه ۱۹۴۲ قانون نگاهداری محکومین به تبعید در خاک فرانسه بتصویب رسید تبعیدشدگان در زندانهای مخصوص ویا در قسمت یا بند مخصوصی از زندانها با اجرای روش خاصی نگاهداری شدند .

محکومین بتبعید ملزم بکار شدند از طرف دیگر اگر طرز رفتار و وضع کارشان رضایت بخش می بود می توانستند از آزادی مشروط استفاده کنند^۱

در سال ۱۹۴۸ محکومین به تبعید که حائز شرایط آزادی مشروط بودند به مرکز تفکیک LOOS اعزام شدند اجرای روش تدریجی درباره محکومین به تبعید نتایج سودمند و امیدوار کننده داشت .

بعداً مراکز جدیدی جهت نگاهداری محکومین به تبعید در Besançon , Rouen Saint - Etienne افتتاح شد در مراکز مذکور برای شناسائی شخصیت و روحیه محکومین به تبعید آنان را تحت ابروآسیون قراردادند با اجرای روش تدریجی محکومین به تبعید توانستند از آزادی مشروط ورژیم نیمه آزادی استفاده نمایند .

آمار محکومین به تبعید بعد از جنگ دوم جهانی به قرار ذیل بوده است :

سال	تعداد محکومین به تبعید
۱۹۴۵	۵۲۸
۱۹۵۴	۱۷۰۵ نفر

با اینکه از دیاد جمعیت کیفری و محکومین به تبعید افکار عمومی را نگران و مشوش ساخته بود ولی دادگاهها صدور حکم محکومیت به تبعید اجباری را در مورد بزهکارانی که تکرار جرم داشتند شاق و غیر انسانی می دانستند و برای اجتناب از صدور حکم تبعید کسانی را که تکرار جرم داشتند به مجازاتهای خفیف تری محکوم می کردند تا مشمول قانون تبعید اجباری نشوند در ۳ ژوئیه ۱۹۵۴ قانون تبعید بزهکاران اصلاح و صدور حکم تبعید اختیاری اعلام شد^۲ طبق قانون مذکور دادگاهها با توجه به شخصیت و حالت خطرناک بزهکار می^۱ توانستند حکم تبعید صادر نمایند و الزامی در این امر نداشتند .

متأسفانه قانون فوق الذکر در تقلیل تعداد محکومین به تبعید چندان مؤثر واقع نشد در آن اوان آمار محکومین به تبعید بقرار ذیل بوده است :

اول ژانویه سال	تعداد محکومین به تبعید
۱۹۵۳	۱۵۳۶
۱۹۵۴	۱۶۴۷
۱۹۵۵	۱۶۳۵

1— Bouzat. P. Prnatel. p: Ttaite de droit Penal et de ccrimino—
logie. Paris 1951 — P. 420

2— Schmelck. R. Picca. G: Penologie et droit Penitentiaire.
Paris 1967 — P. 212

در سال ۱۹۵۸ مرکز تحقیقات دفاع اجتماعی مؤسسه حقوق تطبیقی پاریس طرح لایحه قانونی قیومت تأمینی Tutelle surête را تنظیم و اجرای روشهای Readaptation و Rééducation را در مورد محکومین به عادت پیشنهاد نمود. هدف در طرح لایحه قانونی قیومت تأمینی طرد موقت بزهکاران خطرناک از اجتماع بود.

در سال ۱۹۶۱ کمیسیون مطالعه قوانین کیفری زندانها با همکاری اداره کل زندانها پروژه دیگری را ارائه داد که در سال ۱۹۶۸ انجمن زندانهای Societe des Prisons پروژه قانون قیومت کیفری را با توجه به دو طرح لایحه قانونی فوق الذکر تحت عنوان قیومت کیفری Tutelle Penale تهیه و پس از تأیید شورای قوانین کیفری وزارت دادگستری تقدیم مجلس شورای ملی فرانسه شد^۱ در ۱۷ ژوئیه ۱۹۷۰ با تصویب قانون قیومت کیفری قانون تبعید بزهکاران بعبادت لغو گردید، اینک قانون قیومت کیفری مورد بحث قرار می‌گیرد.

هدف

هدف از تدوین قانون قیومت کیفری حفظ اجتماع از اعمال مجرمانه بزهکاران بعبادت و فراهم نمودن موجبات انطباق آنان با محیط اجتماعی است^۲

شرایط اجرای قیومت کیفری

شرایط اجرای قانون قیومت کیفری بقرار ذیل است:

- ۱- تعداد محکومیت
- ۲- ارتکاب جرائمی که تکرار جرم محسوب است.
- ۳- حداکثر مدت
- ۴- مهلت اجرای قانون قیومت کیفری درباره محکومین به تبعید سابق

۱ - تعداد محکومیت

هر گاه بزهکاری که بیش از ۲ سال تمام دارد در مدت ۱۰ سال از روز آزادی آخرین محکومیت خود جرائمی را که ذیلا مورد بحث قرار خواهد گرفت مرتکب شود و تعداد محکومیت او دو محکومیت جنائی یا چهار محکومیت جنائی و جنحه‌ای باشد دادگاه میتواند

1- Stefani. G: Lévassieur. G: Jambu - Merlin R. Criminologie et science Penitentiaire. Paris 1970 - P. 514

۲- ماده ۳۴ قانون ۱۷ ژوئیه ۱۹۷۰ و ماده ۱ - ۵۸ قانون جزای فرانسه

حکم با اجرای رژیم قیمومت کیفری صادر نماید

۲- نوع جرائم

الف- جرائم برضد اموال :

سرقت - کلاهبرداری - نگاهداری اموال مسروقه - اخاذی تقلب - جعل

ب- جرائم برضد عفت عمومی

- عمل منافی عفت (ماده ۳۳۰ قانون جزای فرانسه) ^۱
- هتك ناموس اطفال کمتر از ۲۱ سال (ماده ۳۳۱ قانون جزای فرانسه) ^۲
- قوادی و تشویق به فساد اخلاق یا فحشا (ماده ۳۳۴ قانون جزای فرانسه) ^۳
- دایر کردن فاحشه خانه (ماده ۳۳۵ قانون جزای فرانسه) ^۴

ج- جرائم برضد اشخاص

- ایراد ضرب و جرحی که منجر به سلب قدرت کار کردن بیش از ۸ روز گردد (ماده ۳۰۹ قانون جزای فرانسه) ^۵
- ایراد ضرب و جرح با اسلحه سرد یا گرم با سبق تصمیم (ماده ۳۱۱ قانون جزای فرانسه) ^۶
- ایراد ضرب و جرح به اسلاف (ماده ۳۱۲ قانون جزای فرانسه) ^۷

۳ - مدت اجرای قیمومت کیفری

مدت اجرای قیمومت کیفری ۱۰ سال، حداکثر تا ۶۵ سالگی است. ^۸

-
- ۱ - قانون ۲۹ دسامبر ۱۹۵۶ و تصویب نامه ۲۵ نوامبر ۱۹۶۰
 - ۲ - تصویب نامه ۲ ژوئیه و ۸ فوریه ۱۹۵۴
 - ۳ - تصویب نامه ۲۳ دسامبر ۱۹۵۸ و قانون ۱۳ آوریل ۱۹۴۶ و تصویب نامه ۲۵ نوامبر ۱۹۶۰
 - ۴ - تصویب نامه ۲۵ نوامبر ۱۹۶۰
 - ۵ - تصویب نامه ۲۳ دسامبر ۱۹۵۸ و ۴ ژوئن ۱۹۶۰
 - ۶ - تصویب نامه ۲۳ دسامبر ۱۹۵۸ و ۴ ژوئن ۱۹۶۰
 - ۷ - قانون ۱۳ مه ۱۸۶۳ و تصویب نامه ۴ ژوئن ۱۹۶۰ و ۲۳ دسامبر ۱۹۵۸
 - ۸ - ماده ۳۴ قانون ۱۷ ژوئیه ۱۹۷۰ و ماده ۲-۵۸ قانون جزای فرانسه

۴ - مهلت قانونی برای اجرای قانون قیومت کیفری در باره محکومین به تبعید سابق

قانون قیومت کیفری مشمول تمام محکومین به تبعید سابق می‌شود . مهلت مقرر برای آزاد کردن کسانی که مشمول قانون کیفری نبودند به شرح زیر پیش بینی شده است .

الف - محکومین به تبعید که بسن ۶۵ سالگی رسیده‌اند در ظرف ۸ روز

ب - محکومین به تبعید که بیش از ۱۰ سال تبعید شده‌اند در ظرف یکماه

ج - محکومین به تبعید که مشمول قانون قیومت کیفری نبودند به چهار طبقه تقسیم شدند .

یک - محکومین به تبعید که اجرای رژیم نیمه آزادی یا آزادی مشروط در مورد آنان با محکومیت کمتر از شش ماه حبس تعلیق شده بود در مدت ۳ ماه .

دوم - محکومین به تبعید که اجرای رژیم نیمه آزادی یا آزادی مشروط در مورد آنان با محکومیت ثانی به پیش از ۶ ماه حبس تعلیق شده بود در مدت ۶ ماه .

سوم - محکومین به تبعید که چندین بار اجرای رژیم نیمه آزادی و آزادی مشروط در مورد آنان تعلیق شده در مدت ۹ ماه .

چهارم - محکومین به تبعید که از رژیم نیمه آزادی یا آزادی مشروط استفاده ننموده بودند در مدت یکسال^۱ .

تعداد محکومین به تبعید درموقع اجرای قانون قیومت کیفری ۶۴۸ نفر بود که ۴۷۰ نفر آنان مشمول قانون مزبور میشدند که ۴۳۶ نفر از آنان طبق مهلت مقرر در قانون تا اول دسامبر ۱۹۷۰ آزاد شدند و ۱۷۸ نفر از محکومین به تبعید تحت رژیم قیومت کیفری قرار گرفتند که ۸۱ نفر از آنان بعداً با استفاده از آزادی مشروط با احراز شرایط مذکور در قانون آزاد شدند.^۲

رژیم قیومت کیفری

رژیم قیومت کیفری اقدام تأمینی است که بمنظور حفظ نظم و آرامش و امنیت در اجتماع و پیشگیری از تکرار جرم و اصلاح بزهکارانی که تکرار جرم دارند بعد از اتمام مجازات اصلی بمورد اجرا گذارده می‌شود . داد گاهها با توجه بشخصیت و حالت خطرناک ارتکاب جرم درآینده می‌توانند به حداکثر ۱۰ سال و تا رسیدن بسن ۶۵ سالگی بزهکار را

۱ - ماده ۵۱ و ۵۲ قانون ۱۷ ژوئیه ۱۹۷۰

تحت رژیم قیومت کیفری قرار دهند صدور حکم قیومت کیفری اختیاری است و مشمول اطفال کمتر از ۲۱ سال نیست .

طرز اجرای رژیم قیومت کیفری

تحقیق و پژوهش اجتماعی و آزمایش پزشکی و روانی قبل از صدور حکم قیومت کیفری اجباریست ۱.

رژیم کیفری در محیط بسته (زندانهای مخصوص) و یا در محیط آزاد با اعطای آزادی مشروط اجرا می شود ۲ .

۱ - اجرای قیومت کیفری در زندانها و مؤسسات بسته : بزهارانی که حکم قیومت کیفری در مورد آنان صادر می شود در زندانهای مخصوص محکومین به تبعید سابق و یا زندانهایی که برای تربیت محکومین به قیومت کیفری و اعطای آزادی مشروط تأسیس شده است نگاهداری می شوند .

طبق بند ۴ ماده ۷۱۷ مجموعه قوانین آئین دادرسی کیفری فرانسه محکومین در قسمت یا بند مخصوصی از زندانهایی که اجرای رژیم قیومت کیفری امکان پذیر باشد نگاهداری می شوند. زندان مرکزی Bedenac-Bussac و Saint Martin-De-Ré برای اجرای رژیم قیومت کیفری تعیین و اعتبار تجهیز و تکمیل در بودجه ۱۹۷۱ نیز تأمین شده است ۳ . رژیم قیومت کیفری در محیط بسته با روش تدریجی اجرا می شود محکوم با نظارت و پی گیری قاضی ناظر اجرای مجازات پس از طی مراحل مختلف و احراز شرایط خاص می تواند از آزادی مشروط استفاده نماید .

۲ - اجرای قیومت کیفری تحت رژیم آزادی مشروط : قبل از اتمام مجازات اصلی یا بعد از اتمام آن می توان با اعطای آزادی مشروط محکوم را تحت رژیم قیومت کیفری قرار داد .

اعطای آزادی مشروط بنا به پیشنهاد رئیس زندان مربوطه و موافقت قاضی ناظر اجرای مجازات و دادستان دادگاه صادر کننده حکم از طریق دبیرخانه وزارت دادگستری به کمیته مشورتی اعطای آزادی مشروط ارسال می گردد . کمیته مذکور مرکب از : دو نفر مستشار دیوان عالی کشور - یک نفر قاضی - نماینده وزارت کشور - نماینده وزارت جنگ - نماینده انجمن حمایت زندانیان و امور خیریه - نماینده کمیته هدایت زندانیان آزاد شده تشکیل جلسه داده تقاضای اعطای آزادی مشروط و شرایط پیشنهادی

۱ - ماده ۳۴ قانون قیومت کیفری و ماده ۱-۵۸ قانون مجازات عمومی .

۲ - ماده ۳-۵۸ قانون مجازات عمومی فرانسه .

3 - Rapport General De La Direction L' Administration Penitentiaire. 1970_ p. 385

را مورد بررسی قرار می‌دهند؛ در صورت موافقت با اعطای آزادی مشروط کمیته مزبور می‌تواند شرایط پیشنهادی قاضی ناظر اجرای مجازات را برله یا علیه محکوم تغییر داده و یا شرایط جدیدی را تعیین نماید پرونده مربوطه را جهت صدور ابلاغ اعطای آزادی مشروط به دبیرخانه وزارت دادگستری اعاده می‌نماید. مراتب طی ابلاغ وزارتی به محکوم اعلام می‌شود.^۱ طرز اجرای رژیم آزادی مشروط روش آزادی با مراقبت است.

یکی از اعضای متخصص کمیته هدایت زندانیان آزاد شده محل اقامت محکوم، زندانی آزاد شده را تحت مراقبت قرار داده و با هدایت و حمایت و راهنمایی‌های لازم او را برای ادامه زندگی عادی اجتماعی یاری و کمک می‌نماید و طرز رفتار و اعمال و چگونگی رعایت و اجرای شرایط تعیین شده را به قاضی ناظر اجرای مجازات که ریاست کمیته زندانیان آزاد شده را به عهده دارد گزارش می‌دهد. با توجه به رفتار و اعمال آزاد شده شرایط را هر آن می‌توان تغییر داد. تغییر یا تعلیق شرایط تعیین شده را قاضی ناظر اجرای مجازات به کمیته مشورتی اعطای آزادی مشروط وزارت دادگستری مجدداً پیشنهاد می‌نماید تغییر مفاد ابلاغ اولیه بایستی طی ابلاغ ثانوی به آزاد شده اعلام شود.^۲

هرگاه در ضمن اجرای رژیم آزادی مشروط آزاد شده شرایط تعیین شده را رعایت و اجرا ننماید یا از اعمال و رفتار او ظن ارتکاب جرم در آینده رود اجرای رژیم آزادی مشروط تعلیق و آزاد شده در زندان مخصوص نگاهداری می‌شود پس از گذشت یکسال وضع و موقعیت و حالت خطرناکی محکوم مجدداً تحت ابرواسیون قرار می‌گیرد در صورت احراز شرایط دوباره نسبت به اعطای آزادی مشروط با رعایت مقررات فوق‌الذکر می‌توان اقدام نمود. بمنظور تربیت و آماده نمودن محکوم بزندگی عادی و اجتماعی بررسی چگونگی وضع و موقعیت محکوم با ابرواسیون دقیق در آخر هر سال امکان پذیر است.

هرگاه در ضمن اجرای رژیم آزادی مشروط آزاد شده مرتکب یکی از جرائم مندرج در قانون قیومت کیفری گردد دادگاه صلاحیت دار می‌تواند با صدور حکم مجازات بزه ارتکابی، دوباره حکم به اجرای رژیم قیومت کیفری صادر نماید دهد که پس از اتمام مجازات به مورد اجرا گذارده می‌شود.

اگر بزه ارتکابی جزو جرائم مندرج در قانون قیومت کیفری نباشد پس از اتمام مجازات بزه ارتکابی رژیم قیومت کیفری که قبلاً به مورد اجرا گذارده شده بود دوباره اجرا می‌شود.^۳

۱ - ماده ۷۳۰ مجموعه قوانین آئین دادرسی کیفری فرانسه.

۲ - بند ۴ ماده ۷۳۲ مجموعه قوانین آئین دادرسی کیفری فرانسه

3 - Stefani, G. Levasseur. G. Jambu - Merlin. R:

Criminologie ET Science penitentiaire. Addendum

paris 1970 P. 25

خاتمه رژیم قیمومت کیفری

- رژیم قیمومت کیفری بشرح ذیل خاتمه می‌پذیرد :
- ۱- هرگاه درضمن اجرای رژیم محکوم بسن ۶۵ سالگی برسد در این صورت اجرای رژیم خاتمه می‌یابد .
- ۲- مدت ۱۰ سال (حداکثر مدت پیش بینی شده در قانون) رژیم قیمومت کیفری در باره محکوم اجرا شده باشد .
- ۳- رفتار و اعمال محکوم رضایت بخش بوده ومدت ۵ سال تحت رژیم آزادی مشروط قرار گرفته باشد . در این صورت قاضی ناظر اجرای مجازات شخصاً یا بنا به تقاضای محکوم یا دادستان ازدادگاه صادرکننده حکم تقاضای خاتمه رژیم قیمومت کیفری را می‌نماید . دادگاه پس از بررسی پرونده ابرواسیون محکوم حکم خاتمه رژیم قیمومت کیفری را صادر مینماید .

منابع
کتاب فرانسه

- 1- Bouzat. P., pinatel. P: traité de droit penal et de criminologie Paris 1963-p. 416.
- CANNAT. P: nos frères les recidivistes Paris. 1942.
- Germain. ch: element de science Penitentiaire. Paris. 1959 P. 61.
- Lrguier. J: criminologie et science penitentiaire. Paris. 1968. P. 69.
- Pinatel. J; Traite elementaire de science penitentiaire et de defense sociale. Paris. 1950-P. 493.
- Schmelck. R: picca. G: penologie et droit penitentiaire Paris. 1970-P. 509.
- Stefani. G, Levasseur. G; jambu-nerlin. Rcriminologie et science penitentiaire. Paris. 1970-P. 509.
- Weil, J. A, La grande misère de la relegation et les moyens D' y remedier. Paris. 1966 P. 247.

مقالات و نشریات

Canna T. P: nouvelles reflexions sur les probleme de la relegation.

Revue penitentiaire at de roit pénal. 1958_P 894.

Rapport general de la ministère de l' administration penitentiaire 1970.

قانون جزای فرانسه .
مجموعه قوانین آئین دادرسی کیفری فرانسه .

در بیان حقوق و تکالیف زندانیان در فرانسه

مجموعه قوانین کیفری فرانسه